

PLENUM - NOVÝ ZPŮSOB OCHRANY ŘEPKY PROTI BLÝSKÁČKU ŘEPKOVÉMU (*Meligethes aeneus*)

*Plenum - a New Method for Rapeseed Protection against (*Meligethes aeneus*)*

Juraj PETRINA

Syngenta Czech s.r.o

Summary: In the Czech Republic there has increased a resistance of *Meligethes aeneus* to pyrethroids in the last years. Insecticide Plenum contains an efficient substance from a group *pyridine-azomethine* and at this moment it is the only substance from this group. Besides it has a unique method of effect, which decreases a risk of resistance to minimum.

Keywords: *insecticid, pyridine-azomethine, rapeseed, Meligethes aeneus, resistance*

Souhrn: V České republice se v posledních letech objevuje zvýšená míra rezistence blýskáčka řepkového na pyrethroidy. Insekticid Plenum obsahuje účinnou látku ze skupiny *pyridine-azomethin* a momentálně se jedná o jedinou látku z této skupiny. Navíc se vyznačuje jedinečným způsobem účinku, což přispívá a snižuje riziko vzniku rezistence na minimum.

Klíčová slova: *insekticid, pyridine-azomethin, řepka, blýskáček, rezistence*

Úvod

V České republice se v posledních letech objevuje na některých místech zvýšená míra rezistence blýskáčka řepkového na pyrethroidy. Proto společnost Syngenta Czech s.r.o. přináší pěstitelům řepky novou

možnost kontroly blýskáčka řepkového včetně rezistentních forem. Jde o insekticid Plenum s účinnou látkou ze skupiny *pyridine-azomethin*.

Je rezistence hrozba?

Pokud byl škodlivý organizmus zpočátku citlivý vůči určité látce a až v důsledku jejího použití ztratil svou citlivost, jde o rezistenci, resp. daný organizmus se stal rezistentní. Citlivost vůči dané látce může být různá. V případě, že se tato látka opakovaně používá, bude logicky rezistentní forma narůstat. Pokud nastane situace, že daná populace je rezistentní proti více látkám ze stejné skupiny, jde o křížovou rezistenci.

Je obava z rezistence blýskáčků na pyrethroidy oprávněná?

Vzhledem k širokému použití účinných látek ze skupiny *pyrethroidy* se od roku 2003 v západní Evropě zvýšila rezistence blýskáčka řepkového na tuto skupinu. Do roku 2009 byla zaznamenána velmi vysoká míra rezistence v Německu a v Polsku, vysoká ve Francii, nižší výskyt v Anglii. V posledních několika letech se tato rezistence objevila na některých lokalitách v rámci České republiky, a proto je důležité věnovat tomuto problému zvýšenou pozornost. Je velice

důležité ochránit porost řepky proti tomuto škůdci, ale určitě je nutné věnovat pozornost i antirezistentní strategii, aby se předešlo vzniku rezistence.

Můžu zabránit vzniku rezistence?

Problém předcházení vzniku rezistence je složitý. Při dodržování určitých pravidel používání pesticidů je možné tomu úspěšně předejít. Každý pěstitel by si měl uvědomit, že i on může svým přístupem k tomu dopomoci. Jde sice o dlouhodobou záležitost, třeba k tomu však přistupovat tak, že jde i o efektivní kontrolu určitých škůdců v budoucnosti. Proto by se to nemělo podceňovat. Základní opatření spočívá:

- v omezeném počtu aplikací látek z jedné skupiny – například insekticidní sledy v řepce
- střídání účinných látek z jiných chemických skupin – přerušení sledu
- kombinace účinných látek s různým mechanismem účinku

Plenum - nová účinná látka v řepce?

Rozhodně ano. Plenum obsahuje účinnou látku ze skupiny *pyridine-azomethin* a momentálně se jedná o jedinou látku z této skupiny. Navíc se vyznačuje jedinečným způsobem účinku, což přispívá a snižuje riziko vzniku rezistence na minimum.

Nový způsob účinku na blýskáčka řepkového?

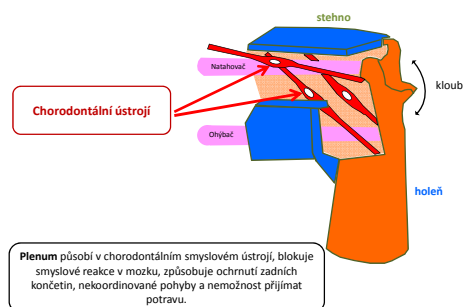
Způsob účinku insekticidu Plenum na blýskáčka řepkového byl popsán teprve nedávno. Plenum způsobuje

smrt u asi 1/3 zasažených dospělých jedinců. Zbývající jedinci trpí blokováním sensorických odpovědí v chorodontálním smyslovém ústrojí. Následkem je ochrnutí zadních nohou, což způsobuje výrazně omezený pohyb a tím i příjem potravy. V tomto ohledu je Plenum ojedinelý insekticid. Plenum působí translaminárně a systémově, v rostlině se šíří xylémem a má kontaktní účinek.

Kdy a v jaké dávce se Plenum aplikuje?

Do porostů řepky olejky blyskáček řepkový hromadně nalétává v době, kdy se tvoří poupata, při teplotách vzduchu nad 15 °C. V poupatech vyžírají prašníky. Zpočátku jsou napadeny okraje porostu a v průběhu několik dnů se tyto škůdci dostávají dál do porostu. Toto je klíčová doba pro sledování porostu. Plenum se aplikuje v dávce 0,15 kg/ha, kdy populace blyskáčka dosahují ekonomický práh škodlivosti. Aplikaci je nutné provádět ve vývojové fázi BBCH 51-59, kdy jsou porosty řepky nejvíce ohroženy náletem a škodlivostí na poupatech.

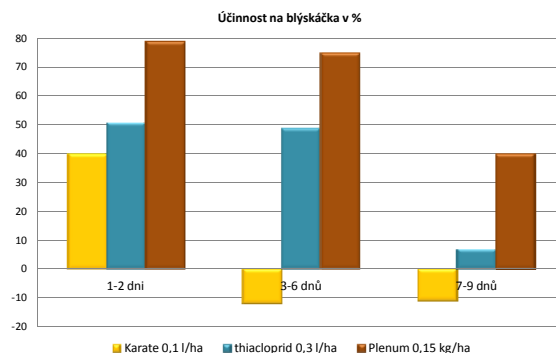
Působení přípravku Plenum na blyskáčka řepkového

Účinek i na rezistentní populace blyskáčka?

Plenum vykazuje vynikající účinek i na rezistentní formy. Toto bylo potvrzeno pokusy v oblastech s výskytem rezistentních populací napříč celou Evropou. I v České republice, na místech, kde se tyto populace blyskáčku objevily, se tato účinnost potvrdila.

Registrační pokusy CZ: lokalita Opava – účinnost na rezistentního blyskáčka

Plenum a antirezistentní strategie?

Jak již bylo popsáno na začátku, jedním z možných opatření, jak zabránit vzniku rezistence, resp. jak zabezpečit, že daná látka bude moct být použita i v budoucnu a že daný škodlivý organizmus bude rovněž úspěšně kontrolován i v budoucnosti, je střídání skupin účinných látek. Díky tomu, že Plenum obsahuje účinnou látku ze skupiny, která se v řepce zatím neobjevila, navíc vykazuje zcela jiný mechanismus účinku v porovnání s ostatními přípravky, jde o ideální insekticid pro zabezpečení antirezistentní strategie. Můžeme jej nazvat „přerušovač“ a používat přesně tak, jak bylo zmíněno. To znamená střídání skupin účinných látek tak, jak to doporučuje i organizace IRAC.

Kontaktní adresa

Juraj Petrina, produktový manažer pro insekticidy a speciální plodiny, e-mail: juraj.petrina@syngenta.com, www.syngenta.com